

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 343/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou ROMŽA, s. r. o., Hrnčiarska 5, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Sergej Romža, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 8/2017 a jeho rozsudku z 13. októbra 2020 a proti postupu Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 8 To 2/2021 a jeho uzneseníu z 9. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 3. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na stíhanie zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom podľa čl. 49 ods. 1 ústavy a práva na zákonnosť trestných činov a trestov podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia a jeho rozsudkom z 13. októbra 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia a jeho uznesením z 9. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Zároveň sa domáha zrušenia napadnutých uznesení a žiada priznať náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom okresného súdu uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona,

za čo mu bol uložený peňažný trest vo výške 500 eur a náhradný trest odňatia slobody v trvaní troch mesiacov a trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v trvaní jedného roka. Poškodenú okresný súd odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

3. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ho podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Proti napadnutým rozhodnutiam všeobecných súdov podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, argumentujúc, že

a) všeobecné súdy sa nevysporiadali ústavne konformným spôsobom s jeho námietkou týkajúcou sa analytického a syntetického zhodnotenia rozhodujúcich skutkových okolností tvoriacich opis skutku, podmieňujúcich existenciu referenčných obligatórnych pojmových znakov objektívnej a subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu;

b) procesné požiadavky na štruktúru odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 163 ods. 1 písm. d) v spojení s § 168 ods. 1 Trestného poriadku sú podľa sťažovateľa naplnené až tým, že súd adresne (nie akokoľvek) reaguje na podstatu prednesenej argumentácie;

c) okresný súd neposkytol ani elementárne odpovede na obhajobnú argumentáciu prezentovanú v záverečnej reči obhajcu sťažovateľa;

d) krajský súd na obhajobnú argumentáciu reagoval len v abstraktnej rovine a rozporne s obsahom dôkazu – znaleckým dokazovaním (viaceré skutkové zistenia týkajúce sa lokalizácie tzv. drecej stopy);

e) súdy hodnotili dôkazy v extrémnom rozpore s ich obsahom a nelogicky, v dôsledku čoho stratili skutkové zistenia a právne závery svoj materiálny základ a napadnuté rozhodnutia preto nadobudli svojvoľný a arbitrárny charakter, v dôsledku toho predstavujú zásah do práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namiatané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na stíhanie zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom podľa čl. 49 ods. 1 ústavy a práva na zákonnosť trestných činov a trestov podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru napadnutým odsudzujúcim rozsudkom okresného súdu a uznesením krajského súdu zamietajúcim sťažovateľovo odvolanie, keďže ich považuje za arbitrárne a svojvoľné.

6. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd

spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 170/2022, III. ÚS 678/2021).

7. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 249/2021).

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom a rozsudkom okresného súdu:

8. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie podľa § 306 a nasl. Trestného poriadku, ktoré sťažovateľ aj podal, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd v odvolacom konaní. Právomoc krajského súdu, ktorý o odvolaní sťažovateľa rozhodol napadnutým uznesením, v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodovať o rozsudku okresného súdu, keďže odvolanie v tomto prípade predstavuje účinný opravný prostriedok ochrany práv sťažovateľa.

9. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť ústavnej sťažnosti z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom a uznesením krajského súdu:

10. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nepodal dovolanie.

11. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút dovolania proti právoplatným rozhodnutiam vydaným v trestnom konaní pritom poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa prípadných pochybení súdu prvého stupňa, resp. odvolacieho súdu, ktoré potenciálne môžu predstavovať zásahy do základných práv a slobôd odsúdeného. Rozhodovanie o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku patrí vždy najvyššiemu súdu. Sťažovateľ teda disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení súdu prvého stupňa, resp. odvolacieho súdu prostredníctvom tohto mimoriadneho opravného prostriedku (porov. III. ÚS 678/2021, m. m. IV. ÚS 170/2022 a IV. ÚS 197/2022).

12. Ústavný súd s odkazom na svoju stabilizovanú rozhodovaciu prax (porovnaj III. ÚS 678/2021, IV. ÚS 546/2020, IV. ÚS 206/2020, III. ÚS 595/2021) konštatuje, že argumentáciu ústavnej sťažnosti týkajúcu sa nedostatkov odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu mohol sťažovateľ uplatniť aj ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

13. Z novšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3

ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale aj obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy (s odrazom najmä v § 34 Trestného poriadku) (porov. IV. ÚS 546/2020, II. ÚS 411/2021, IV. ÚS 555/2021).

14. Samotné hodnotenie dôkazov [primárne z dôvodu takého zákazu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] nie je predmetom dovolacieho konania okrem dovolania ministra spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Z hľadiska dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku však ide o prieskum obhajobného atribútu spravodlivého procesu spočívajúci vo vyhodnotení dovolacím súdom, či sa skôr konajúce súdy spoľahlivo a nearbitrárne vyrovnali v odôvodnení svojich rozhodnutí s otázkou podstatnou pre rozhodnutie, čo zodpovedá obhajobným právam obvineného. Najvyšší súd hodnotí spôsob vysporiadania sa s ňou v odôvodnení rozhodnutia (v konečnom dôsledku) odvolacím súdom (do úvahy sa berie komplex oboch rozhodnutí, a to preskúmaného a prieskumného, resp. druhostupňového). Na odobrenie záverov skôr konajúcich súdov musí ísť o vyrovnanie sa s dotknutou otázkou udržateľným spôsobom, dovolací súd nemusí nevyhnutne dospieť k rovnakému spôsobu vyriešenia tejto otázky (stotožniť sa s obsahom a rozsahom vlastnej úvahy skôr konajúceho súdu, taká úvaha však musí byť v odôvodnení relevantne prítomná). V tom je paralela s posudzovaním predmetných okolností ústavným súdom (keď ochranou ústavnosti je aj všeobecný, najmä najvyšší súd). Ústavný súd už rovnako vyslovil, že pri hodnotení rozhodnutia súdu nižšieho stupňa dovolacím súdom nie je prekážkou ani § 371 ods. 7 Trestného poriadku, ktorý pokrýva nemožnosť atakovania (len) odôvodnenia rozhodnutia bez smerovania k odlišnému rozhodnutiu vo veci samej (výrokom dovolaním napadnutého rozhodnutia). Naznačený prístup si bude potrebné aj vzhľadom na vývoj judikatúry EŠLP zo strany najvyššieho súdu osvojiť (porov. IV. ÚS 546/2020).

15. Pri rovnakom prístupe aj k iným typom konania pred všeobecnými súdmi sa popísané kritériá aktuálne uplatňujú vo vzťahu k otázke, ako má posúdiť dovolací súd odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (atribút spravodlivého procesu s rovnorodým právnym základom), ktorý sa synonymne vzťahuje aj na posúdenie odôvodnenia podstatných otázok pre preskúmané rozhodnutie, a to pri zákonom rovnako zakotvenej viazanosti dovolacieho súdu skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

16. Pri aplikácii už uvedených právnych východísk na daný prípad ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti vznesené námietky sťažovateľa sa v rámci judikatúry ústavného súdu javia ako potenciálne spôsobilý dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

17. Keďže však sťažovateľ dovolanie nepodal, nevyužil účinný prostriedok nápravy v konaní pred všeobecnými súdmi priznaný mu Trestným poriadkom. V ústavnej sťažnosti pritom absentuje zmienka o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktorými by sťažovateľ nepodanie dovolania odôvodnil v zmysle § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd tak sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie

o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 9. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu